

Jak chce nová vláda řešit urgentní ekologické problémy a výzvy?

19. prosince 2017

Hnutí DUHA, Greenpeace a Zelený kruh hodnotí návrh programového prohlášení, které vláda schválila.

Experti a expertky Hnutí DUHA, Greenpeace a Zeleného kruhu prostudovali programové prohlášení vlády Hnutí ANO. Hodnotili jsme, co se chystají provést se smogem ve vzduchu, jak vylepšit recyklaci odpadků, jak ozdravit české lesy, pečovat o českou krajinu nebo snížit závislost ekonomiky i domácností na fosilních palivech. Zjišťovali jsme, jestli strany ochrání obce před uhelnými doly a zda zatíží spotřebitele a daňové poplatníky subwencemi na nové jaderné reaktory. Zajímalo nás, zda vrátí právo občanů vyjadřovat se k záměrům v jejich okolí.

Jak jsme řešení problémů a využití výzev v programovém prohlášení hodnotili?

	... uvádí konkrétní plán, jak řešit problém či využít výzvu
	... uvádí obecný plán, jak řešit problém či využít výzvu a/nebo je řešení nekompletní
	... obecně směřuje k horšímu
	... uvádí konkrétní plán, který směřuje k prohloubení problému
	... věci se vůbec nevěnuje nebo je v prohlášení pouze velmi obecná zmínka

Důležité nyní bude, jak budou ministři, premiér a celá vláda plnit, co slíbili.

Ekologické problémy a úkoly	Řešení problému nebo úkolu dle ekologických organizací	Řešení problému v programovém prohlášení	Odpovědnost za plnění
Ovzduší a smog	zpřístupnit kotlíkové dotace i chudým domácnostem, zavést motivační spravedlivé zdanění fosilních paliv, zakázat výjimky z limitů pro znečišťování ovzduší, zjednodušit vyhlásování nízkoemisních zón, podporovat veřejnou dopravu a elektromobilitu	 Urychlení výměny kotlů a hledání financí na pokračování programu po roce 2019. Útlum uhelné energetiky. Chybí však jasný závazek ke zdanění fosilních paliv a zákaz výjimek z limitů pro znečišťování ovzduší.	MŽP
Ulehčit obcím od kamionů	rozšířit mýtné pro kamiony na všechny silnice a zabránit tak objíždění přes obce, zvýšit mýtné a výnosy investovat do	 Rozšíření mýtného, ale bez bližší specifikace zda bude rozšířeno na celou silniční síť a jak	MD

	rozvoje železnice		budou nastaveny poplatky.	
Recyklace odpadů	Zvýšit cíle pro recyklaci v Plánu odpadového hospodářství ČR, tak aby odpovídaly novým cílům EU pro oběhové hospodářství. Přijmout nový odpadový zákon, který bude motivovat obce a občany k naplňování recyklačních cílů.	😊😊	„Nejpozději do konce roku 2018 předložíme nový zákon o odpadech směřující k zásadnímu snížení objemu odpadů končících na skládkách, a naopak k lepšímu třídění a recyklaci. Navrheme systém ekonomicky motivující občany ke snížení množství odpadů.“ Chybí aktualizace Plánu odpadového hospodářství ČR.	MŽP
Sucho a voda	Projekty pro zdražování vody v krajině. Revitalizace vodních toků a mokřadů. Ozdravení lesů. Snížení vodní eroze.	😊	Vláda se zavazuje k podpoře velkého množství drobných projektů a zlepšení zdraví lesů. Staví se však proti zásadnějším změnám v zemědělství. Chybí revitalizace vodních toků a mokřadů.	MŽP, MZe
Zdravé lesy	Prosadit novelu lesního zákona, která bude vyžadovat přírodě blízké hospodaření (omezení holosečí, zlepšení druhové skladby atd.) a zároveň zavést ve státních lesích mezinárodně uznávanou certifikaci FSC, která zaručuje udržitelné lesní hospodaření a zároveň udržení tisíců pracovních míst v dřevařském a nábytkářském průmyslu. V tomto smyslu i změnit hospodářský model státních lesů.	😊	Vláda se zavazuje změnit legislativu, tak aby byly lesy lépe chráněny před změnou klimatu a suchem. Hlavním nositelem této strategie má být státní podnik Lesy ČR. Chybí však jasná deklarace, že lesní zákon musí vyžadovat přírodě blízké hospodaření a chybí závazek k certifikaci FSC.	MZe
Divoká příroda	Ochránit cennou přírodu v národních parcích přijetím zonací a zásad péče, které stanoví konkrétní harmonogram rozšiřování zón divoké přírody na alespoň 1/2 území každého z parků, což je dle zákona cílem národních parků. Zároveň vyhlásit alespoň 1 nové území (min. 10 km ²) mimo stávající národní parky pro ochranu samovolného vývoje, které však zůstane přístupné lidem.	😞	Programové prohlášení se touto obrovskou příležitostí vůbec nezabývá.	MŽP, MZe, MO

Ochrana půdy	Přijetí vyhlášky o ochraně zemědělské půdy před erozí, která byla připravena MŽP a odsouhlasena i MZe.	☹️	Vláda obecně slibuje lepší ochranu zemědělské půdy, ale staví se proti výraznějším změnám v zemědělství. Vyhýbá se také otázce, zda schválí připravenou protierozní vyhlášku, které se silně brání velké zemědělské podniky.	MZe
Místní potraviny	Podpora ekologického zemědělství. Podpora různých forem přímého prodeje zemědělských produktů.	☹️	Vláda obecně deklaruje potravinovou soběstačnost, ale nic konkrétního nepředkládá. Staví se proti výraznějším změnám v zemědělství.	MZe
Závislost na fosilních palivech	Nový zákon, který stanoví tempo snižování závislosti na fosilních palivech (podobná legislativa se osvědčila v Británii).	☹️	Vláda se otázkou zákona ani jinak koncepčně snižováním fosilní závislosti a změnou klimatu nezabývá.	MŽP, spolupráce MPO
Úsporné domy	Udržení úspěšných programů úspor energie v rodinných domech. Zajištění 8-10 miliard Kč ročně pro úspory energie v budovách.	😊	vláda avizuje pokračování programů Nová zelená úsporám a investice z EU fondů, neuvádí však ani přibližnou částku (velikost programu je rozhodující)	MŽP, MMR
Čistá domácí energie	Zavést rozumnou podporu zejména pro obecní a občanské projekty obnovitelných zdrojů (například větrné elektrárny) a posílit investiční podporu střešních fotovoltaik i ukládání energie.	☹️	Programové prohlášení obecně slibuje lepší podmínky a podporu pro samovýrobce elektřiny a rozvoj obnovitelných zdrojů. Ale staví se proti provozní podpoře, která je v rozumné míře nutná pro rozvoj obecních zdrojů (typu větrných elektráren).	MPO, spolupráce MŽP
Uhelné doly	Deklarovat zachování limitů těžby hnědého uhlí a pokračovat v restrukturalizaci krajů a financovat ji pomocí zvýšení poplatků z těžby strategických surovin (lithium, hnědé uhlí, ...) na minimálně 10 % z tržní ceny.	😊😊	Programové prohlášení jasně deklaruje zachování limitů i zvýšení poplatků. Neuvádí, jak by poplatky měly být zvýšeny.	MPO, vláda ČR
Jaderné subvence	V programovém prohlášení jasně říká, že vláda neumožní podporu pro nové jaderné reaktory na úkor veřejných	☹️	Programové prohlášení deklaruje výstavbu nových jaderných bloků a otázce	MPO, vláda ČR

	financí, spotřebitelů elektřiny nebo závislosti na cizím státu		financování se vyhýbá. Hrozí tedy finančně náročné subvence.	
Kanál Dunaj-Odra-Labe	Odmítnout megalomanský projekt.	☹	Programové prohlášení připouští další postup v tomto nesmyslném projektu, na základě studie proveditelnosti	
Zapojovat občany do rozhodování o stavbách a záměrech	Vrátit lidem práva připomínkovat v územních a stavebních řízeních dopady stavebních a těžebních záměrů na jejich okolí. Prosadit zákon, který zajistí, aby obce i veřejnost mohly účinně hájit své oprávněné zájmy při rozhodování o hlubinném úložišti radioaktivních odpadů.	☹	K vrácení práv občanů se vláda nezavazuje. V rámci slibu o (potřebném) zrychlení přípravy staveb neříká, zda to nebude na úkor práv místních lidí. Vláda slibuje realizaci uložisti jaderného odpadu, ale nezmiňuje se o právech obcí.	MŽP, MMR, MPO

Pozn.: MŽP (Ministerstvo životního prostředí), MZe (Ministerstvo zemědělství), MPO (Ministerstvo průmyslu a obchodu), MD (Ministerstvo dopravy), MMR (Ministerstvo pro místní rozvoj), MO (Ministerstvo obrany).